GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA: BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA" IESE ÎN FIECARE ḐI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România și străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ XLVIII.

SĔ PRENUMERĂ:
la poște, la librării și pe la dd. corespondențĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 133. Sâmbătă, 15 (27) Iunie 1885.

Nou abonamentŭ
la
„Gazeta Transilvaniei."

Cu 1 Iuliu st. v. 1885 se începe unŭ nou abonamentŭ, la care invitâmŭ pe toțĭ onorațiĭ amicĭ și sprijinitorĭ ai fóiei nóstre.

Prețulŭ abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:

pe trei lunĭ **3 fl.**
„ șése „ **6** „
„ unŭ anŭ **12** „

Pentru România și străinătate:

pe trei lunĭ **10 francĭ**
„ șése „ **20** „
„ unŭ anŭ **40** „

NB. Prețurile acestea le-amŭ ficsatŭ spre a ușurá abonanțilorŭ noștri din România plata abonamentului, fără a mai socoti agiulŭ.

Rugâmŭ pe domnii abonențĭ, ca sĕ binevoiască a-șĭ reînoi de cu vreme abonamentulŭ, ca sĕ nu se întrerupă espedițiunea ḑiarului.

Domnii ce se vorŭ aboná din nou sĕ binevoéscă a arĕta și posta ultimă.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei."

Brașovŭ, 14 (26) Iunie 1885.

Nu e de glumă. Afacerea ajutorului de statŭ devine din ḑi în ḑi mai amenințătóre. Se pare că ministrulŭ Trefort a aflatŭ în acéstă fatală afacere punctulŭ de sprijinŭ archimedicŭ, de care voiesce e se servi spre a scóte din țîțînĭ constituțiunea bisericei române greco-orientale.

In mânia tuturorŭ declarațiunilorŭ și hotărîrilorŭ consistoriului și a sinodului archidiecesanŭ ministrulŭ de culte și de instrucțiune provócă comunele bisericescĭ și pe preoții noștri greco-orientalĭ, prin organele administrative, de a se adresá *directŭ* la dênsulŭ pentru ajutorŭ.

Ni se împărtășesce copia unei circulare ministeriale, care a fostŭ publicată de către notarii de cercŭ în cele șépte sate vecine, la ordinulŭ solgăbirĕului Henter.

In acéstă caracteristică circulară ministrulŭ arată cum rogarea consistorului din Sibiiu a rĕmasŭ fără de nicĭ unŭ resultatŭ și cum a fostŭ împuternicitŭ dênsulŭ de a împărțĭ ajutorulŭ de statŭ *chiar și cu ignorarea autorității bisericescĭ*, conformŭ statutului dela 15 Decemvre 1883; arată în fine că 4000 florinĭ se punŭ la disposițiunea Metropolitului pentru ca sĕ-șĭ susțînă véḑa cu ele, și în privința celorlalte 20,000 fl. se aviséză comunele bisericescĭ și preoții de a adresá cererile lorŭ directŭ la ministrulŭ de culte, până la finea lui Iuliu a. c.

Circulara ministerială pórtă data de 4 Maiu a. c. se vede însĕ din data de 20 Iuniu a memoratului ordinŭ solgăbirăescŭ, că numai după ținerea sinodului estraordinarŭ au fostŭ provocate organele administrative de a-o publica prin comune, ca preoții românĭ gr. or. și comunele bisericescĭ sĕ alerge cu rugămintele lorŭ la ministrulŭ.

Cunóscemŭ votulŭ sinodului estraordinarŭ din Sibiiu. Elŭ ḑice: nu primimŭ ajutorulŭ cu condițiunea ca guvernulŭ sĕ 'lŭ împartă, ci numai décă se va da bisericei. Ministrulŭ ignorândŭ acestŭ votŭ vine acum și ḑice: Am 20,000 florinĭ de împărțitŭ, comunele și preoții românĭ gr. or., carĭ au lipsă de ajutorŭ, sĕ se adreseze directŭ la mine până la finea lui Iulie a. c.

D-lŭ Trefort scie prea bine, că nimenĭ nu póte sili pe preoții românĭ de a cere și de a primi ăjutorŭ directŭ dela guvernŭ. Dér Escelența Sa scie încă și mai multŭ, scie că preoții trebue sĕ asculte de autoritatea supremă bisericéscă și décă acésta ḑice: nu primimŭ, atuncĭ și preoții trebue sĕ ḑică: nu primimŭ, orĭ câtŭ de grea le-arŭ cădea celorŭ lacomĭ acéstă renunțare.

Ce ar ḑice d. Trefort de acei funcționarĭ ai statului, carĭ n'ar vrea sĕ țînă contŭ de hotărîrile guvernului și ale dietei? Negreșitŭ că i-ar timbra de rebelĭ și ar cere pedepsirea lorŭ!

Și óre numai funcționarii bisericei, carĭ trebuie sĕ premérgă în tóte cu esemplulŭ, sĕ nu fie datorĭ a respectá hotărîrile autorității supreme bisericescĭ, a consistorului și a sinodului?

Bine scie ministrulŭ de culte, ce purtare este prescrisă preotului în biserică, scie că prin neascultarea lui s'ar crea în sînulŭ numai o stare de anarchiă. De ce învită elŭ dér pe preoții românĭ gr. or. de a cere ajutorŭ directŭ dela guvernŭ cu încungiurarea și călcarea voinței autorității bisericescĭ?

S'ar părea, că d-lŭ Trefort, care ca ministru de culte este obligatŭ a luá în scutulŭ sĕu véḑa bisericei și disciplina ei, nu voiesce prin mĕsură amintită decâtŭ sĕ pună la probă pe preoții noștri și sĕ se convingă, décă ei suntŭ pe deplinŭ cónscii de sânta lorŭ chiămare și décă sciu sĕ prețuéscă instituțiunile liberale ale bisericei.

Dér e mai probabilŭ — și de acésta fórte ne tememŭ — că ministrulŭ de culte întinde o cursă periculósă clerului gr.-or. avêndŭ tendința ascunsă d'a face o spărtură în organisarea actuală a bisericei și d'a subminá basele constituțiunei bisericescĭ.

Foile guvernului ni-o spunŭ acum pe față, că constituțiunea bisericei române gr.-or. este unŭ ghimpe în ochii celorŭ dela putere și uuele au începutŭ a cere chiarŭ reformarea acestei constituțiunĭ.

Preoțimea nóstră gr. or. trebue sĕ fie dér cu ochii în patru, căcĭ aici se tractéză nu de 50 sĕu de 100 fl. ce-i va primi Stanŭ sĕu Branŭ ci de ceva mai multŭ: de viitorulŭ bisericei, de pacea și liniștea și de binele credincioșilorŭ ei.

Care preotŭ va încărcá cu sciință asupra sufletului sĕu pĕcatulŭ d'a fi contribuitŭ prin nesupunerea lui la dărăpănarea bisericei și a instituțiunilorŭ ei? Preotulŭ sĕ-șĭ împlinéscă datoriele sale de cetățénŭ lealŭ, dér nu așa ca sĕ-șĭ uite de a sa săntă misiune, sĕ-șĭ uite ce datoresce véḑei, onórei, ordinei și disciplinei bisericescĭ!

Circulara memorată ministerială s'a publicatŭ fără îndoélă în tóte comunele române greco-orientale. Ar fi fórte tristŭ décă s'ar aflá între preoții acestorŭ comune de aceia, carĭ, după tóte cele petrecute, sĕ mai stea la îndoélă că ce sĕ facă.

Dumneḑeu sĕ le dea puterea sufletéscă ca sĕ pótă resista până la stêrșitŭ ispitei! Căcĭ trebue sĕ se scie dela celŭ dintêiu pău' la celŭ din urmă, că numai prin statornicià îșĭ vorŭ puté mântui sufletele de unŭ greu pĕcatŭ și biserica de peire!

Circulara ministrului în afacerea ajutorului de statŭ.

Etă circulara și ordinulŭ de care vorbimŭ mai susŭ:

Nr. 16013—1885.

Dela ministeriulŭ de culte și instrucțiune publică.

Consistoriulŭ archidiecesei române gr. or. s'a adresatŭ în urma însărcinărei sinodului, cu aceea rugare către Maiestatea Sa cesară și apostolică regéscă, ca sĕ binevoiéscă a încuviință preagrațiosŭ ca ajutorulŭ de statŭ de 24,000 fl. pe anŭ sĕ se împartă pe séma comunelorŭ bisericei și a preoțilorŭ numitei archidiecese, nu după statutulŭ aprobatŭ prin decisiunea prea înaltă cu data 15 Decemvre 1883, ci pe basa hotărîrei prea înalte dela 19 Maiu 1861.

Maiestatea Sa cesară și apostolică regéscă a binevoitŭ prin decisiunea dela 20 Aprilie a. c. a nu luá în considerațiă acésta rugare și a mĕ împuternici pe mine prégățiosŭ, ca sĕ împartŭ ajutorulŭ în înțelesulŭ statutului aprobatŭ prin înalta hotărîre dela 15 Decemvre 1883 chiar cu ignorarea (ocolirea, mellőzes) autorității bisericescĭ, la cas décă acésta ar persista pe lângă aceea părere greșită, că biserica nu póte primi ajutorulŭ din cestiune de 24,000 fl. în condițiunile cuprinse în statutŭ.

Prin decisiunea prea înaltă amintită Maiestatea Sa cesară și apostolică regéscă a binevoitŭ a mĕ împuternici totodată pré grațiosŭ, ca pentru ca sĕ se ridice véḑa Metropolitului și sĕ se asigureze influința lui patriotică asupra preoțimei subalterne, din ajutorulŭ de statŭ de 24,000 fl. spre ajutorarea esclusivă a preoțimei sĕ se pună suma de 4000 fl. la disposițiunea Metropolitului, care va avé sĕ dea socotélă despre întrebuințarea ei.

Despre acésta se încunosciințéză în legatură cu ordinațiunea mea dela 18 Ianuariu 1884 nr. pres. 77 cu acelŭ adausŭ, ca aceste hotărîrĭ sĕ le aduceți la cunoscința celorŭ interesațĭ spuindu-le, că petițiunile comunelorŭ bisericescĭ române gr. or. și ale preoțilorŭ lorŭ, spre a li se da ajutorŭ din suma de 20,000 fl. ce a fostŭ lăsată la disposițiunea mea, vorŭ fi a se așterne și de aicĭ încolo **directŭ** la ministeriulŭ de culte și instrucțiune publică, ce se află sub a mea conducere, în modulŭ și în timpulŭ indicatŭ în statutulŭ dela 1883, respective în punctulŭ din urmă alŭ ordonanței mele susŭ memorate.

Budapesta 4 Maiu 1885. **Trefort** m. p.

Nr. 3326—1885.

Stimab. d. notarŭ
în........

Iți împărtășescŭ acestŭ ordinŭ în copiă cu însărcinarea, ca sĕ-lŭ comunicĭ obștei bisericescĭ gr. or. aflătóre în comuna d-tale cu acea observare, că petițiunile suntŭ a se așterne Escelenței Sale d-lui ministru de culte și de instrucțiune publică până la finea lunei lui Iuliu a. c.

Satulungŭ 20 Iuniu 1885. **Henter** m. p. solgăbirĕu.

Ministerulŭ Salisbury și Rusia.

Telegrame sosite din Londra și Parisŭ dau scirea — care în totŭ casulŭ are nevoiă de confirmare — că ambasadorulŭ rusŭ la curtea din St. James a primitŭ dela guvernulŭ din Petersburgŭ instrucțiunĭ „de a cere esplicărĭ dela Salisbury." Referi-se-vorŭ aceste esplicărĭ la cestiunea afgană orĭ la atitudinea noului cabinetŭ față cu Rusia, sĕu anume la atacurile cele aspre îndreptate deunăḑile în contra politicei ruse de către Salisbury și Churchill, nu se scie și nu o spune nicĭ „World" din Londra, care dă scirea telegrafică de mai susŭ. E probabilŭ însĕ că esplicărĭ se cerŭ în cestiunea din urmă. In casulŭ acesta nu'i rĕmâne lui Salisbury decâtŭ două căi: sĕu îșĭ cere scuse dela Rusia, precum 'și-a cerutŭ Gladstone dela Austro-Ungaria când a luatŭ guvernulŭ

în mână, séu va refusa a da esplicărî şi atuncî încordându-se din nou relaţiunile între Anglia şi Rusia, sĕ cuprindă din nou pe Europa temerea de vr'o încurcătură.

Programulŭ radicalilorŭ francesî.

In Franţia se pregătescŭ partidele pentru noua campaniă electorală. Ţinŭ întrunirî şi se sfătuescŭ, caută aliaţî, desemnéză pe bărbaţii, carî li se parŭ apţî pentru conducerea alegerilorŭ. Cu deosebire radicalii suntŭ în mare activitate. Sâmbătă au ţinutŭ o adunare sub preşedinţa lui Clemenceau şi au primitŭ unanimŭ apelulŭ electoralŭ, care s'a şi publicatŭ în diarele radicale.

Ceea ce nu le place radicalilorŭ, este împrejurarea că programulŭ, cu tótă moderaţiunea în care e scrisŭ — cum dice şi Rochefort — nu s'a subscrisŭ şi de aderenţii lui Ferry. Ei sciu bine, că numai câştigândŭ aderenţî şi din celelalte fracţiunî republicane potŭ avea maioritate în parlamentŭ şi astfelŭ sĕ ajungă la putere. Programulŭ, pe care „République française« ilŭ fórfecă rĕu, cuprinde şése puncte principale, şi anume:

Radicalii cerŭ înainte de tóte sĕ se revidiuiască constituţiunea, pentru ca votulŭ universalŭ sĕ devină în adevĕrŭ suveranŭ; ei vréu adecă, ca aceiaşî alegĕtorî sĕ alégă şi pe deputaţî şi pe senatorî, ca în Belgia. Alŭ doilea punctŭ cere, ca biserica sĕ se despartă de statŭ. Alŭ treilea punctŭ cere sĕ se introducă serviciulŭ militarŭ activŭ de 3 anî pentru toţî cetăţenii fără deosebire de posiţiune, ér voluntariatulŭ sĕ se desfiinţeze. In alŭ patrulea punctŭ se cere reformarea basei dărilor. Punctulŭ alŭ cincilea condamnă oricе espediţiunî depărtate. In alŭ şéselea punctŭ se cere: protegiarea muncei.

Dacă luămŭ acum fiecare punctŭ separatŭ, amŭ putea face următórele observaţiunî:

Revidiuirea constituţiei s'a făcutŭ în periodulŭ trecutŭ alŭ parlamentului, şi e întrebarea dacă e consultŭ ca imediatŭ sĕ sĕ facă o a doua revidiuire, înainte de a se fi pusŭ în praxă cea dintêiu şi a i se sci greşalele şi lipsurile. Ce privesce punctulŭ alŭ doilea, despărţirea bisericii de statŭ o cerŭ toţî rapublicanii şi în Francia s'a făcutŭ multŭ pentru acesta, dar cum dice o fóiă francesă, nu se póte realisa într'o di şi o nópte. Alŭ treilea punctŭ nu e nicidecumŭ la locŭ, dacă ne gândimŭ că voluntariatulŭ este instituitŭ pentru tinerii cu carte, cărora unŭ anŭ de serviciu le este destulŭ, pe când ţĕranulŭ, care vine dela córnele plugului, îşî face educaţiunea în casarmă, unde cei mai mulţî învaţă a ceti şi scrie. Cu privire la reformarea basei dărilorŭ, »République française« întrébă: »Cum îşî închipueşce d. Clemenceau dărîle veniturilorŭ, şi cum îşî închipuesce elŭ micşorarea cheltuelilorŭ şi revidiuirea tarifurilorŭ? Care cheltuelî sĕ se micşoreze? Cele pentru şcóle? Séu cele pentru şoselele ţĕrii? Cum sĕ se încépă scăderea tarifurilorŭ căilorŭ ferate, când societăţile îşî dau mare ostenélă sĕ întémpine cheltuelile, şi statulŭ s'a îndatoratŭ sĕ acopere deficitele? Lumină, mai multă lumină!« Totŭ aşa de neclarŭ e punctulŭ alŭ cincelea; nu se lămuresce, că óre radicalii nu mai vréu nicî o politică coloniálă, séu că suntŭ nemulţămiţî cu păţaniile din Tonchingŭ, séu voiescŭ sĕ retragă trupele francese din tóte coloniele, până şi din Tunis, séu protestézâ în contra viitórelorŭ întreprinderî. Mai neclarŭ decâtŭ tóte este punctulŭ din urmă. Ei nu spunŭ cum sĕ se protegeze munca: prin urcarea vămilorŭ, orî prin legislaţiune, orî prin recunóscerea dreptului la muncă de către statŭ?

Neclaritatea în care suntŭ învĕluite aceste puncte nu póte decâtŭ sĕ deştepte neîncredere în celelalte fracţiunî republicane, şi prin urmare nu e speranţă, că rêndurile radicalilorŭ se vorŭ îndesa prin nouî aderenţî. Dar unŭ rĕu resultă de aci pentru partida republicană, căcî slăbesce încâtva prin bariera ce o punŭ republicanii radicalî între ei şi între republicanii moderaţî.

SCIRILE DILEI.

Reuniunea de maghiarisare din Cluşiu are până acum 100,000 de subscripţiunî, şi alţii alérgă a se subscrie. Se vede că mare e numĕrulŭ celorŭ ce... perdŭ vremea cu utopiî.

—0—

Suntemŭ informaţî, că cu diua de 22 Iuniu viceprotopopului Petru Vlassa din Indolŭ i-s'a publicatŭ hotărîrea Tribunalului din Turda, pentru a fi pusŭ în stare de acusaţiune. S'a însinuatŭ recursŭ în scrisŭ la Tabla regéscă.

—0—

Ministrulŭ ungurescŭ de comerţŭ a trimisŭ în săcuime unŭ inspectorŭ economicŭ, ca sĕ organiseze acolo căşerii cu scopŭ d'a se promova cultura vitelorŭ în acele ţinuturî muntóse. In multe părţî a reuşitŭ acésta.

—0—

Funcţionarulŭ de poşte Alexandru Apostol din Pesta a sustrasŭ, dintr'o scrisóre de banî cu 44,000 fl., suma de 27,000 fl. S'a arestatŭ încă înainte d'a cheltui din banî. Relaţiunî cu o tênĕră fată l'au adusŭ în nenorocita situaţiune.

—0—

Ploi torenţiale cadŭ şi în Sibiiu ca şi în Braşovŭ. Mercurî stradele Sibiiului erau dela unŭ trotoarŭ la celălaltŭ acoperite de apă. Cibinulŭ în unele părţî a eşitŭ din albiă. In mare întindere a înundatŭ sĕmĕnăturile şi livedile.

—0—

Se vorbesce, că ministrulŭ de finanţe ungurescŭ a promisŭ o sumă de 5000 fl. pe anŭ, în timpŭ de 4—5 anî, cu scopŭ d'a se regulá şi adapta băile dela Ocna-Sibiiului. Pe diua de 2 Iuliu s'a convocatŭ o comisiune, în care se aflá şi óspeţî dela băile acelea, ca sĕ chibzuiască cum sĕ se întrebuinţeze banii spre ajungerea scopului.

—0—

Din Vameşŭ-Odriheiu ni se trimitŭ următórele rêndurî: „Subscrisulŭ prin aceste rêndurî îşî ţine de datorinţă sântă a aduce mulţămită on. d. notarŭ cercualŭ Kovács Domokos, şi d-lorŭ proprietarî Szász Mihai şi Kertész Mihái, toţî din V.-Odriheiu, carî din bună voinţa dênşilorŭ mi-au cumpĕratŭ unŭ patrahirŭ nou cu 4 fl. v. a., pentru care faptă creştinéscă le dorescŭ din adênculŭ inimei ca D-deu sĕ 'i ţină la mulţî anî.« Nicolau Maiorŭ, parochŭ gr. cat

—0—

In urma stricărei, ce a cauzatŭ ploile pe linia căilei ferate Predealŭ-Ploeştî, s'a sistatŭ cu totulŭ atâtŭ circularea trenurilorŭ de persóne, câtŭ şi a celorŭ de mărfurî. Intre Sinaia şi Câmpina este stăvilarulŭ la 3 locurî stricatŭ, între Câmpina şi Băicoiu este dela podulŭ Gaciului unŭ stâlpŭ stricatŭ. După informaţiunile primite va reîncepe Dumineсă 16/28 l. c. circulaţia trenului de persóne cu transbordare la podulŭ stricatŭ; circulaţia trenurilorŭ de mărfurî însĕ nu va începe decâtŭ după 10—12 dile.

—0—

Erî diminéţă la 6 óre a fostŭ esecutatŭ în Semlin ucigaşulŭ Zvejic de către călĕulŭ Kozarek. Alaltaerî după amédi delicventulŭ a pusŭ de l'a rasŭ, şi-a împletitŭ apoi o cunună şi a probatŭ cu ea sĕ vadă cum ii va şedea funia.

Conservatorulŭ de musică în Cluşiu

Cluşiu, 24 Iuniu.

Fiindŭ vorba de artă şi fiindŭ de interesŭ comunŭ referada „Ellenzék»-ului din Cluşiu, Nr. 142 din 23/6 a. c. despre conservatorulŭ de musică, o reproducemŭ în traducere fidelă, precum urméză:

»Conservatoriulŭ de musică din Cluşiu alaltăerî şi-a ţinutŭ serbarea încheierei anului, în sala cea mare a redutei urbane în presenţa unui distinsŭ şi numerosŭ publicŭ. Concertulŭ a conţinutŭ 8 piese clasice alese, tóte esecutate numai de elevii institutului.

»Predarea pieselorŭ singuratice a documentatŭ o pregătire fundamentală, ba o înaintare surprindĕtóre, încâtŭ întru adevĕrŭ numai a gratula putemŭ, atâtŭ elevelorŭ câtŭ şi profesorilorŭ zeloşî.

»Producţiunea de piano a d-şórelorŭ Katinka Szontágh, Ida Solcz, Anna Mark şi Anna Papp, esecutată cu precisiune, a documentatŭ technică sigură, ce s'a ridicatŭ mai până la nivelulŭ priceperei şi îndeplinirei artistice; precum şi piesele de cantŭ vocalŭ ale d-şórelorŭ Paula Hausenblass, Etelka Mark, Gizella Vizi şi d-na Ioann Müller, predarea cărora a documentatŭ organe totŭ aşa de frumóse şi demne spre desvoltare mai departe, precum şi o cultură rară în arta de cântŭ, şi tóte au bine meritatŭ repeţitele aplause frenetice din partea publicului pricepĕtorŭ de arte.

»Cea mai distinsă a fostŭ însĕ splendida producţiune de violină a d-şórei Sidonia Papp. Concertulŭ de violină a lui Mendelsohn l'a esecutatŭ, pe lângă acompaniamentulŭ orchestrului, cu aşa mare bravură, câtŭ a surprinsŭ publiculŭ: fineţa, eleganţa, cugetile musicalî, ca sĕ dicemŭ aşa: rotundimea plastică, îi caracteriséză joculŭ ei, şi la tóte acestea contribue o technică aşa înaltŭ desvoltată, pe care numai violoniştii de profesiune o posedŭ, ale cărora producţiunî au ajunsŭ la nivelulŭ artisticŭ.

„Conservatoriulŭ póte fi fălosŭ cu d-şóra Sidonia Papp şi cu astfelŭ de profesorî şi direcţiune, cu unŭ cuvêntŭ: cu unŭ aşa înaltŭ institutŭ musicalŭ, — e dovadă viă d-şóra — care institutŭ îşî are chemarea a'i dona artei musicale patriotice distinse talente artistice.«

La acestea numai aceea observŭ, cum că d-şórele Anna şi Sidonia Papp, carî au escelatŭ între elevele acestui escelentŭ institutŭ musicalŭ, suntŭ fiice de românŭ adevĕrate, ale d-lui Alesiu Papp advocatŭ în Cluşiu. Şi noi din parte-ne le gratulămŭ din inimă, pentru că facŭ onóre şi renume bunŭ naţiunei nóstre, între connaţionalii străinî, precum arată aplausele şi recunoşcinţele bine meritate din partea lorŭ. Inainte româncuţe tinerele pe calea apucată, vĕ poftimŭ prosperare şi mai departe.— Sĕ trăiéscă!

Unŭ diletantŭ.

ELEMENTE DE DISORDINE

Rodna vechiă, 18 Iuniu 1885.

Domnule Redactorŭ! Intr'unŭ numĕrŭ din Aprilie alŭ diarelorŭ maghiare ce aparŭ în Cluşiu cetii o scrisóre de insinuare ca membri fundatorî la »Kulturegylet« trimisă împreună cu taxa de 100 fl. din partea d-lorŭ Szelemi Geza, Vizner Otto, Kadar Antál, Mihalovics Ellek, şi Süpner Ferencz, toţî »néoşî maghiarî« şi cei 3 dintêiu aruncaţî de vêntulŭ care a dusŭ pe cestî 2 din urmă în comuna grăniţĕréscă Rodna vechiă, comitatulŭ Bistriţa-Năsăud. Totŭ în acea scrisóre ei rógă în urmă pre cei competenţî a trimite în acéstă comună, respective în acestŭ ţinutŭ numai »maghiarî şi patrioţî bunî", precum şi a li se trimite statutele pentru de a înfiinţa în locŭ o filială. Am aşteptatŭ sĕ vedem ce va fi din asta şi sĕ mĕ convingŭ de adevĕratele intenţiunî ale lorŭ şi ale companionilorŭ lorŭ din acéstă comună, deşi planulŭ şi procedura maghiară patriotică modernă a lorŭ mi-era încâtva cunoscută din disputele cu ei şi chiarŭ scopulŭ pentru care vêntulŭ i-a adusŭ aci. Ei carî n'au unŭ petecŭ de pămêntŭ proprietate în acestŭ ţinutŭ curatŭ românescŭ, ci suntŭ nisce veneticî, carî trăescŭ şi se nutrescŭ din sudórea poporului românŭ, de care suntŭ încunjuraţî în depărtare de sute de kilometri în tóte direcţiunile, voiescŭ a juca rolulŭ de conducĕtorî în tóte afacerile, a maghiarisa şi terorisa. Sĕ aducŭ deocamdată unŭ singurŭ esemplu pentru documentarea celorŭ dise:

In anulŭ trecutŭ s'a înfiinţatŭ aci în locŭ o reuniune de lectură, cu statute aprobate de ministerŭ şi constătătóre din membrii inteliginţei locale fără deosebire de naţionalitate. Acéstă reuniune îşî alegea biroulŭ din sînulŭ membrilorŭ, îşî avea localitatea în birtulŭ grăniţărescŭ, şi avea diare în tóte trei limbile patriei, în proporţiune cu numĕrulŭ membrilorŭ, în scurtŭ membri trăiau în armoniă, departe de frecările naţionale îndatinate pe aiurea. Se întêmplă însĕ, că către finele anului trecutŭ unŭ orcanŭ din Pesta ne aduce în mijloculŭ nostru pe d Szelemi Geza (slavonŭ) şi pe d. Otto Vizner (evreu) amêndoi „maghiarî« înfocaţî, ambii ca substituţî în conducerea minelorŭ de plumbŭ şi cositorŭ ce se aflŭ în locŭ, şi trimişî anume spre a face propagandă ungurésсă, după cum însuşî d. Szelemi s'a esprimatŭ. Inteliginţa ungurésсă locală, constătătóre din 3 învĕţătorî la şcóla de statŭ, din unŭ medicŭ la mine, Dr. Kadar (Românŭ de pre la Abrudŭ, dér de presentŭ celŭ mai înfocatŭ maghiarŭ) şi mi se pare că şi din unŭ apotecarŭ orî neguţătorŭ nu ştiu ce e, că de origine e sasŭ, are nume săsescŭ şi mai nainte a fostŭ germanŭ, apoi românŭ şi cine mai scie ce, ér astădî se dice că şi-a schimbatŭ naţionalitatea din sasŭ séu ce a fostŭ în »ungurŭ«, ér caracterulŭ din apotecarŭ în jidanŭ séu arménŭ, apoi mai constă din 2 neguţătorî toţî armenî, au primitŭ cu braţele deschise pe numiţii, privindu'i ca pe nisce salvatorî, trimişî chiarŭ de provedinţă aci, pentru a le înmulţi numĕrulŭ şi ceata. Şi cum nu, căcî dênşii de 6 anî au şcólă de statŭ cu limba de propunere esclusivŭ ungurésсă şi cu învĕţătorî plătiţî totŭ din sudórea poporului românŭ cu scopŭ de a ne maghiarisa. S'au înşelatŭ însĕ rĕu, au făcutŭ sporulŭ racului în tóte. Cam către finea anului trecutŭ, fostulŭ preşedinte alŭ reuniunei de lectură este transferatŭ din locŭ, şi astfelŭ loculŭ rĕmâne vacantŭ. Românii aveau de cugetŭ şi erau în dreptŭ a'şî alege preşedinte din sînulŭ lorŭ şi anume pe d. jude administrativŭ Iónŭ Issip, maghiaronii însĕ mişcară totulŭ şi înscriseră ca membrii câţî traşî şi împinşî de partida lorŭ, numai pentru a puté paralisa séu împedeca alegerea susnumitului domnŭ şi prin asta le şi succese, cu maioritate de votŭ, a pune în fruntea reuniunii pre veneticulŭ Vizner, venitŭ abia de două lunî aci, şi pre care nimenea încă nu'lŭ cunósce şi nu scie ce plătesce, şi acésta faţă de unŭ omŭ respectabilŭ, probatŭ şi servitŭ apróре de 30 de anî pre terenulŭ administraţiunei şi de 20 de anî în acéstă comună.

Se trece asta şi în curêndŭ se înfiinţéză »Kulturegylet«-ulŭ, maghiaronii de pe aci se entusiasméză şi-şî vĕdŭ visulŭ şi scopulŭ, pentru carî în deosebî au fostŭ trămişî pre aci, apróре de realisare, se înscriu câţîva ca membri fundatorî şi la tótă ocasiunea îşî arată dinţiî de lupŭ. Primulŭ pasŭ obraznicŭ se vĕdesce érăşî cu ocasiunea constituirei reuniunei de lectură în modŭ definitivŭ pre 3 anî, întêmplată acum la 13 l. c. D. Szelemi voia a ajunge preşedinte şi ca sĕ-şî căştige şi voturî de ale membrilorŭ românî, ca unŭ omŭ deschisŭ ce e, descopere Românilorŭ intenţiunea rabiată, prin care d. Vizner cugeta a fi susţinutŭ în postŭ de armenî, jidanî etc. şi anume că elŭ are de cugetŭ în perioda următóre sĕ scótă limba română din usulŭ protocolarŭ şi de desbatere. Românii însĕ au rĕmasŭ constanţî pre lângă propusulŭ lorŭ de a alege pre d. Issip. Ţinêndu-se adunare generală, maghiaronii ca sĕ isbutéscă n'au mai ţinutŭ sémă de statute, au făcutŭ în adevĕrŭ larmă ţigănéscă nevoindŭ a verificá nisce Românî însinuaţî ca membri. In urmă vĕdêndŭ, că nu e chipŭ a se înţelege

omenesce cu maghiaronii, Românii 9 la numĕrŭ în frunte cu d. cavaler Florianŭ Porcius, membru alŭ academiei române din Bucurescĭ, îşĭ dau demisiunea de membri şi părăsescŭ localulŭ; prin asta apoi maghiaronii şi-au ajunsŭ scopulŭ. Totŭ ca sĕ facă mai îngreunătóre posiţia de membru pentru Românĭ, au ridicatŭ şi taxa dela 40 la 80 cr.; apoi pentru foi românescĭ n'au voitŭ sĕ dea mai multŭ de 25 fl. şi numai după multă stăruinţă şi provocare la lealitate, căcĭ Românii le-au votatŭ lorŭ fără observare 60 fl., au ridicatŭ şi ei suma la 40 fl. Voindŭ a procurá Românii »Gazeta« şi »Tribuna«, dênşii le-au rĕspunsŭ, că acestea nu suntŭ bune, deórece suntŭ contra guvernului. Acum înse îşĭ potŭ petrece cum vorŭ voi, potŭ sĕ-şĭ alégă pre orĭ şi cine, căcĭ Românii nu-i vorŭ mai încomodá.

Aşa stau lucrurile şi în aste părţĭ muntóse, se vede că nicĭ în munte nu te poţĭ bucurá de aerŭ curatŭ, căcĭ şi acela încă e infectatŭ; altcum în inteliginţa şi poporaţiunea de pre aci, maghiaronii află resistinţă şi opunere şi potŭ fi sigurĭ că în deşertŭ le va fi tótă munca.

Munteanulŭ.

Bibliofilia şi bibliomania. Bibliofilii apusului. Espaniolii şi Românii ca bibliofili.

Bibliofilulŭ e unŭ felŭ de omŭ, a cărui intimă fericire constă în căutarea şi găsirea cărţilorŭ mai multŭ séu mai puţinŭ rare. Bibliofilulŭ X. posede o carte a cărei dată e din 1513; bibliografulŭ Y şi bibliografulŭ Z posedŭ aceiaşĭ carte; bibliografulŭ X e mâniatŭ şi urăsce cartea din 1513; dér când ceilalţĭ doi bibliografilĭ n'au cartea din 1513, bibliofilulŭ X... îşĭ iubesce odorulŭ din 1513; c'unŭ amorŭ nemărginitŭ. Am eu, tu n'ai, elŭ n'are, nimenĭ n'are, e adevĕrata plăcere, neîntrecuta fericire a egoismului bibliofilŭ.

O pasiune ca tóte pasiunile acéstă bibliofiliă!... cu căldurile, cu luptele, cu victoriele şi cu decepţiunile séle, cu atâtŭ mai marĭ şi mai întinse cu câtŭ bibliofilulŭ îşĭ dă mai bine séma de însemnătatea cărţei peste care dă séu pe care o posede. Ba încă adesea orĭ acéstă pasiune devine atâtŭ de puternică, încâtŭ bibliofilia se schimbă în bibliomaniă; şi atuncĭ în cercetările séle, bibliomanulŭ e capabilŭ de tóte nostimadele, de o muţime de enormităţĭ. Florentinulŭ Magliabecchi a rĕmasŭ nemuritorŭ nu tocmai pentru colosala lui învĕţătură, ci mai multŭ din causa bibliomaniei séle.

Bine înţelesŭ fiă că noi nu trebue sĕ ne îngrijimŭ, întru câtŭ ne privesce, de neajunsurile séu de enormităţile carĭ nascŭ din bibliomaniă în alte ţĕrĭ. Din fericire séu din nefericire, în ceea ce privesce bibliomania ba chiar şi bibliofilia, putemŭ fi liniştiţĭ şi avemŭ dreptulŭ a dormi pe amêndouĕ urechile de se póte, căcĭ în contra acestei molime a bibliofiliei suntemŭ apăraţĭ de indiferentismulŭ, de neîntrerupta nóstră nepăsare. Fără Pasteur şi fără Espaniolulŭ Ferran, ne-amŭ inoculatŭ noi înşine acestŭ virus care ne preservă într'unŭ modŭ suveranŭ. Trecemŭ pe lângă orîce carte cu dispreţulŭ hidalgului andalusŭ, şi décă condescindemŭ a ne pleca — onóre mare! — privirea asupră-i, apoi astă privire nu are dreptŭ resultatŭ decâtŭ cuvintele; »eh!.... moftŭ!....» séu „eh! cine ce scie ce próstă, ce schilódă traducţiune.«

Şi trecemŭ, afundându-ne şi mai adâncŭ în luminatulŭ nostru indiferentismŭ!

*

Inótă totuşĭ în acéstă mare a indiferentismului nostru vr'o câţĭva bibliofilĭ, dér cine-i vede, cine-i distinge în acestŭ gurgite vasto alŭ Bucurescilorŭ?! Suntemŭ în acéstă privinţă fraţĭ de cruce, aidoma, întocmai cu Espaniolii. In bibliofiliă mergemŭ mână în mână cu nobilii supuşĭ ai regelui Alfonso. Arcades ambo ar ḑice unŭ francesŭ bibliofilŭ care cunoscêndŭ aşa numitele »cosas de Espanas bibliofilas,« ar cunósce şi cestiunile bibliofiliei române. La Sevilla, unde se danţă seguidilla, şi la Bucurescĭ, unde bibliofilia te umple de »filipescĭ,« aceeaşĭ dispreţuitóre nemişcare pentru cărţile cele vechĭ. Nu cunóscemŭ cele ce se întêmplă cu cărţile vechĭ române, séu mai bine cu tesaurile bibliografice de orîce natură carĭ rătăcescŭ prin România, trecêndŭ când prin durere, când prin nostime tribulaţiunĭ. Nu le cunóscemŭ, décă cine la noi e la pândă pentru a afla şi apoi a da în vileagulŭ publicităţei cum se ḑice, cutare accidentŭ séu cutare jalnică nenorocire întêmplată unei psaltire, unui manuscriptŭ istoricŭ românŭ? Avemŭ altele de făcutŭ şi décă unŭ orĭ-cine ar avea curagiulŭ sĕ învinovăţéscă pe unŭ altŭ óre-cine de acéstă a lui nepăsare, celŭ de-alŭ doilea óre-cine, omŭ practicŭ şi părtaşŭ în momentele-i de odihnă alŭ poeţilorŭ naturaliştĭ ai Franciei, îi rĕspunde celui d'ântêiu cu versurile lui Richepain din »La Chanson des Gueux:«

Et antendant, il faut vivre,
Et payer quand on est ivre.

Şi pasŭ apoi de-i mai vorbesce de bibliofiliă şi de învinovăţirea ce ar avea în cutare circumstanţă bibliofilă!

„Român.“ *„Gion.“*

Ordinea esamenelorŭ publice dela gimnasiulŭ românŭ gr. or. din Bradŭ cu finea anului scolasticŭ 1884/5.

Lunĭ în 24 Iuniu st. vechiu înainte de amédĭ: 10—1 oră după amédĭ clasa a III-a normală din tóte obiectele; după amédĭ: 3—6 óre clasa a IV-a normală din tóte obiectele, învĕţătorii esaminatorĭ în ambele clase: Ioanŭ Germanŭ şi Petru Rimbaşŭ.

Marţĭ în 25 Iuniu st. v. înainte de amédĭ: 8—12 óre clasa I gimnasială Latina prof. G. Părău; Geografia prof. V. Bonea; Matematica prof. C. Costin şi Maghiara prof. G. Părău. După amédĭ: 3—6 óre clasa a II-a gimnasială Româna prof. S. Albu; Istoria universală (poporală, orientală şi Grecii) prof. V. Bonea şi Germana prof. V. Bonea; dela 6—7 óre esercitii gimnastice.

Miercurĭ în 26 Iuniu st. v. înainte de amédĭ: 8—12 óre clasa a III-a gimnasială. Religiunea catichetulŭ V. Damianŭ; Geografia V. Bonea; Fisica prof. St. Albu şi Matematica prof. C. Costin. După amédĭ: 3—6 óre clasa IV gimn, Latina, Matematica prof. C. Costinŭ; Maghiara prof. G. Părău; Româna prof. St. Albu; Germana şi Istoria patriei prof. V. Bonea; 6—7 óre. Cântulŭ.

In 27 Iuniu după serviciulŭ divinŭ cu rugăciune de mulţămită în biserica din locŭ se va încheia anulŭ scolasticŭ 1884/5 cu cetirea clasificaţiunilorŭ şi împărţirea premielorŭ în sala gimnasiului.

La acestea esamene, precum şi la festivitatea de încheierea anului scolasticŭ are onóre Direcţiunea a învita pre toţĭ binevoitorii acestui gimnasiu.

Bradŭ în 9 Iuniu, 1885.

Direcţiunea dela gimnasiulŭ gr. or. românŭ.

V. Damianŭ,
directorŭ.

AVISŬ

Adunarea generală a »Reuniunei învĕţătorilorŭ românĭ Selăgienĭ« se va ţiné ĕstŭ-timpŭ în 14 Iuliu în comuna Ciseriu.

Se invită toţĭ membrii reuniunei şi toţĭ părtinitorii învĕţămêntului poporalŭ.

Zelău 23 Iuniu 1885.

Din încredinţarea preşedintelui
Gavrilŭ Trifu.
v.-preşedinte.

INVITARE.

In comuna Sângeorgiulŭ de câmpiă, în folosulŭ bisericei gr. cath. ce se zidesce aicĭ, se va ţiné în 2 Augustŭ n. curentŭ o petrecere de véra cu danţŭ, la carea tóte stimatele familii, carĭ fură învitate în anulŭ trecutŭ se învită din nou a participa, fără a li se trimite învitărĭ.

Toţĭ aceia, carĭ îşĭ ţinŭ dreptŭ şi voiescŭ a participá, — cărora din greşélă nu li s'au trimisŭ în anulŭ trecutŭ învitărĭ — sĕ se adreseze la subscrişii séu în séra petrecerei la casarŭ pentru bilete.

Inceputulŭ la 6 óre p. m.

Preţulŭ întrărei de persónă 2 fl. v. a., de familiă 4 fl. v. a. până la 3 persóne, de aicĭ încolo 5 fl. v. a

Participanţii vorŭ primi o cină şi unŭ dejunŭ gratisŭ.

Petrecerea şi în timpŭ nefavoritŭ încă se va ţiné în localităţile unde s'a ţinutŭ şi în anulŭ trecutŭ.

NB. Ofertele mărinimóse se vorŭ primi cu mulţămită şi se vorŭ cuta pre cale ḑiaristică. Celelalte ḑiare suntŭ rugate a publicá acéstă învitare.

Sângeorgiulŭ de câmpiă în 12 Iuniu 1885.

In numele comitetului arangiatorŭ
Dr. *Ioanŭ Uilăcanŭ.* *Dionisiu Simonŭ,*

ULTIME SCIRI.

Pelerinagiulŭ proiectatŭ pe ḑiua de 28 şi 29 Iuniu n, la Velehrad s-a sistatŭ, din consideraţiunĭ sanitare, fiindŭ bântuitŭ ţinutulŭ Velehradului de bóle infectante.

— —

In ḑilele acestea, toţĭ representanţii puterilorŭ streine, carĭ petrecŭ afară din Cetinje, s'au adunatŭ în capitala Muntenegrului pentru câteva ḑile, cum se ḑice pentru afecerĭ urgente; îndată după aceea representantulŭ austriacŭ a plecatŭ la Viena, ér celŭ grecescŭ la Atena.

— —

In contra redactorului „Gazetei Narodova,“ în contra preşedintelui unei reuniunĭ de studenţĭ şi în contra ascultătorilorŭ dela politechniculŭ „Stwiertnia“ s'a începutŭ cercetare penală de către tribunalŭ, pentru că la mormêntulŭ unui studentŭ rusŭ au ţinutŭ discursurĭ politice.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. alŭ »Gaz. Trans.«)

Oradea-mare, 26 Iuniu. — Ministrulŭ-preşedinte Tisza a sositŭ séra la 6 óre însoţitŭ de consilierulŭ ministerialŭ Tarkovich (?). La gară l'au primitŭ fişpanulŭ Döry, viceşpanulŭ Boethy, mulţĭ onoraţiorĭ. Visită cu fişpanulŭ casina naţională şi representaţiunea teatrală. Séra la 8 óre a fostŭ banchetŭ festivŭ de 500 de persóne în birtulŭ Rozsabokor. Séra la 11 óre a plecatŭ la Peşta.

DIVERSE.

O furătură îndrăsnéţă. — Citimŭ în »Vocea Botoşanilorŭ«: »In mijloculŭ unei discuţiunĭ de afacerĭ ce se urma între mai mulţĭ advocaţĭ, în sala tribunalului, resulta că d-lŭ Ioanŭ Arapu, advocatŭ şi senatorŭ, avea asupra-şĭ suma de ḑece mii de lei. Incepêndu-se şedinţa publică şi venindŭ la ordine procesulŭ la care d-lŭ Arapu se presintă ca advocatŭ, în timpulŭ ce pleda, unŭ domnŭ se apropie de elŭ şi adresându-i câteva vorbe îi şterge portofoliulŭ, fără ca acesta sĕ simţă golulŭ ce-i rĕmăsese în buzunarŭ. Magistratulŭ ce presida observase cele întêmplate, dar credŭ că e glumă; când însĕ se încredinţă că glumeţulŭ a părăsitŭ sala şedinţei, imediatŭ comunică observaţiunea sa grefierului şi acesta informă pe păgubaşŭ de lipsa portofoliului sĕu. Spăriatŭ d. Arapu cere suspendarea şedinţei şi se aruncă afară în căutarea îndrăsneţului glumeţŭ, îlŭ găsesce în fine retrasŭ, ocupatŭ cu deschiderea portofoliului fără a fi găsitŭ încă secretulŭ încuetórei. — „Pentru ce mi-ai luatŭ portofoliulŭ?« strigă d-lŭ Arapu cu o voce ce i-o dĕduse rĕsuflarea bucuriei, că şi-a găsitŭ banii meniţĭ a dispărea din proprietatea sa şi a face fericirea acelui ce în urmă cu emfasă va fi ḑisŭ: beati possidentis. — »Ca să-mĭ facŭ o ţigară,« rĕspunse naivulŭ îndrăsneţŭ, cu tóte că nu era unŭ port-tabacŭ. — »Te poftescŭ ca altă dată, voindŭ a-ţĭ face o ţigară din banii mĕi, sĕ-mĭ spui şi mie,« ḑise păgubaşulŭ.

***

Buclele de pe frunte. — Bietele cărlionţe împărtăşescŭ acuma sórta reginei Maria Stuart. Pe câtŭ suntŭ iubite de unii, pe atâta suntŭ urîte de alţii. Deja în secolulŭ trecutŭ Göthe, celŭ mai mare poetŭ alŭ timpului, spunea de soru-sa că ar fi prea frumósă, dacă ar purta pĕrulŭ pe frunte; dênsu nu putea suferí când o femeiă purta fruntea gólă şi astăḑĭ în secolulŭ nostru, când moda buclelorŭ pe frunte este atâtŭ de împrăştiată, una din cele dintêiu femei din lume i-a declaratŭ rĕsboiu de mórte. Se scie de multŭ, că Regina Angliei nu sufere acéstă modă, din care causă damele ei de onóre nu purtau niciodată bucle, séu pĕrulŭ tăiatŭ »à la breton.« Acuma trei lunĭ însă nora reginei, Principesa de Valles, îşĭ tăiă pĕrulŭ »à la breton,« şi damele curţii credêndŭ că vorŭ putea acuma sĕ profite de acéstă ocasiune, îşĭ tăiară tóte pĕrulŭ după acéstă modă. Dar ce se întêmplă? Regina vĕḑêndŭ acésta, dete unŭ ordinŭ, totŭ aşa de severŭ ca unŭ ucaz rusescŭ, ca tóte damele sĕ rĕmâe departe de curte, până ce le va cresce pĕrulŭ, spre a-lŭ purta ca până acuma. Tristeţa damelorŭ a fostŭ mare, căcĭ orĭ ce s'ar ḑice totŭ suntŭ frumóse cărlionţele; ele dau figurei ceva sburdalnicŭ şi cochetŭ. Dacă n'ar fi aşa, le-ar fi cântatŭ óre aşa de multŭ celŭ mai mare poetŭ alŭ secolului trecutŭ?

***

La unŭ esamenŭ. — Profesorulŭ adresându-se către unŭ şcolarŭ: — „Ce este România?“ Şcolarulŭ: — „România este o ţéră, care se mărginesce la miaḑă-nópte.... se mărginesce la miaḑă-nópte cu.... şi care se mărginesce la miaḑă-ḑi cu.... apoi se mărginesce la răsăritŭ... — „Şi d-ta eştĭ mărginitŭ în tóte; du-te la locŭ“, ḑise profesorulŭ,

***

O bună socotélă. — Nu de multŭ unŭ băieţelŭ întrebă pe unŭ cofetarŭ de preţulŭ unorŭ acadele. — „Şése la 5 banĭ,« i rĕspunse cofetarulŭ. — »Şése la 5 banĭ,« repetă băiatulŭ, »va sĕ ḑică cincĭ acadele la 4 banĭ, 4 la 3 banĭ, 3 la 2 banĭ şi 2 la 1 banŭ; prin urmare o academ pentru nimicŭ; aşa dar, te rogŭ domnule, dă'mĭ numai una.«

La tribunalŭ. — Preşedintele: »Ai auḑitŭ declaraţia martorilorŭ, acusarea procurorului şi apĕrarea advocatului dumitale — mai ai, după tóte astea, ceva de observatŭ?« — Inculpatulŭ: »Eu chemŭ pe Dumneḑeu de martorŭ alŭ nevinovăţiei mele!« — Preşedintele: »Ascultarea martorilorŭ încheiată fiindŭ, cererea dumitale pentru ascultarea ulterióră a martorului numitŭ, e contra legei şi nu se póte luá în considerare.«

Editorŭ: Iacobŭ Mureşianu.
Redactorŭ responsabilŭ: Dr. Aurel Mureşianu.

Cursulŭ la bursa de Viena

din 25 Iuniu st. n. 1885.

Rentă de aurŭ 4%	9945.
Rentă de hârtiă 5%	92 80
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	148 25
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	98.20
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	123 50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	108.75
Bonurĭ rurale ungare	102.50
Bonurĭ cu cl. de sortare	102.25
Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ	102.50
Bonurĭ cu cl. de sortare	101.50
Bonurĭ rurale transilvane	101.—
Bonurĭ croato-slavone	102.—
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	—.—
Imprumutulŭ cu premiu ung.	117.20
Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului	119.75
Renta de hărtiă austriacă	82.60
Renta de arg. austr.	83.20
Renta de aurŭ austr.	108 40
Losurile din 1860	139 25
Acţiunile băncei austro-ungare	858 —
Act. băncei de creditŭ ung.	287.75
Act. băncei de creditŭ austr.	288.20
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.87
Napoleon-d'orĭ	9.85—
Mărcĭ 100 imp. germ.	61.
Londra 10 Livres sterlinge	124.25

Bursa de Bucurescĭ.

Cota oficială dela 11 Iuniu st. v. 1885.

	Cump	vênd.
Renta română (5%)	89¼	89¾
Renta rom. amort. (5%)	93¼	93½
» convert. (6%)	89	89½
Împr. oraş. Buc. (20 fr.)	30	32
Credit fonc. rural (7%)	104¼	104½
» „ „ (5%)	88	88¼
» » urban (7%)	101¾	102¼
» » » (6%)	93	95
» » » (5%)	86	86¼
Banca naţională a Românieĭ	1250	1260
Ac. de asig. Dacia-Rom.	292	295
« » » Naţională	235	238
Aurŭ	9.90(%)	10%/0
Bancnote austriace contra aurŭ	2.02	2.04

Cursulu pieţei Braşovŭ

din 26 Iuniu st. v. 1885.

Bancnote românescĭ	Cump.	8.94	Vênd.	8.95
Argint românesc	»	8.80	»	8.85
Napoleon-d'orĭ	»	9.85	»	9.87
Lire turcescĭ	»	11.10	»	11.15
Imperialĭ	»	10.10	»	10.15
Galbenĭ	»	5.80	»	5.84
Scrisurile fonc. »Albina«	»	100.50	»	101.—
Ruble Rusescĭ	»	123.—	»	125.—
Discontulŭ	»	7—10 % pe anŭ.		

Numere singuratice din „Gazeta Transilvaniei“ se potŭ cumpĕra în tutungeria lui I. Gross.

Mersulŭ trenurilorŭ

pe linia **Predealŭ-Budapesta** şi pe linia **Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta** a căleĭ ferate orientale de statŭ reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ de persóne	Trenŭ accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Bucurescĭ	—	5·00	7.45	—
Predealŭ (	—	9 45	12.50	—
(	—	9.47	1.09	—
Timişŭ	—	10.11	1.40	—
Braşovŭ (	—	10.44	2.27	—
(	6.22	10.51	2.55	—
Feldióra	7.01	11.18	3.38	—
Apatia	7.33	11.36	4.17	—
Agostonfalva	8.01	11.51	4.47	—
Homorodŭ	8.45	12.23	5.42	—
Haşfaleu	10.10	1.19	7.37	—
Sighişóra (	10.29	1.30	8 0	—
(	10.39	1.37	8.21	—
Elisabetopole	11.19	2.05	9.05	—
Mediaşŭ	11.54	2.25	9.43	—
Copsa mică	12.12	2.36	10.02	—
Micăsasa	12.56	—	6.20	—
Blaşiu	1.30	3.13	6.59	—
Crăciunelŭ	1.45	—	7.15	—
Teiuşŭ	2.11	3.40	7.43	—
Aiudŭ	2 55	4.01	8 29	—
Vinţulŭ de susŭ	3.17	—	8.55	—
Uióra	3.24	—	9.04	—
Cucerdea	3.31	4.24	9 12	—
Ghirisŭ	4.09	4.49	10 23	—
Apahida	5.36	—	12.32	—
Cluşiu (	5.56	5.58	12.59	—
(	6.08	6.08	—	8.00
Nedeşdu	6.29	—	—	8.34
Ghirbĕu	6.45	—	—	8.59
Aghirişŭ	7.00	—	—	9.34
Stana	7.26	—	—	10.16
Huiedinŭ	7.48	7.14	—	11.04
Ciucia	8.28	7.43	—	12 17
Bucia	8.47	—	—	12.47
Bratca	9.06	—	—	1.21
Rév	9.26	8 22	—	2.05
Mezó-Telegd	10 01	8.48	—	3.08
Fugyi-Vásárhely	10.20	—	—	3.39
Várad-Velinţe	10.30	—	—	3.55
Oradia-mare (	10.37	9.13	—	4.05
(	10.51	9.18	10.27	—
P. Ladány	12.37	10.31	12 59	—
Szolnok	2 58	12.07	4.45	8.22
Buda-pesta	6 00	2.10	10.05	10.30
Viena (	6.35	2.45	10 50	—
(	3.00	8 00	6.05	—

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ omnibus	Trenŭ accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	—	7 1[illegible]	—	—	—
Budapesta	6.47	1 45	3.15	6.20	8.00
Szolnok	10.37	3.4	7.29	9.11	11.40
P. Ladány	1.44	5.21	8.27	11.26	2.31
Oradea mare	5.33	6.41	—	1.28	—
Várad-Velencze	—	—	9.45	2.09	—
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.59	2 11	—
Mezö-Telegd	—	7.14	10.?8	2.34	—
Rév	—	7.42	11.36	3.18	—
Bratca	—	—	12.10	3.41	—
Bucia	—	—	12.45	4.01	—
Ciucia	—	8.31	1.31	4.26	—
Huiedin	—	9.01	2.56	5.08	—
Stana	—	—	3.29	5.27	—
Aghiriş	—	—	4.0	5.50	—
Ghirbĕu	—	—	4.18	6.02	—
Nedeşdu	—	—	4.35	6.24	—
Cluşiu (	—	10 01	5.05	6.43	—
(	12 05	10.16	—	7 03	—
Apahida	12 31	—	—	7.26	—
Ghiriş	2.16	11.24	—	8.51	—
Cucerdea (	3.12	11.43	—	9.31	—
(	3.32	11.45	—	9.43	—
Uióra	3.41	—	—	9.51	—
Vinţulŭ de susŭ	3.50	—	—	9.58	—
Aiudŭ	4.25	12.08	—	10.24	—
Teiuşŭ	4.50	12.22	—	10.44	—
Crăciunelŭ	5.41	—	—	11.28	—
Blaşŭ	6.02	12.57	—	11 44	—
Micăsasa	6.40	—	—	12.18	—
Copşa mică	7.00	1.27	—	12.36	—
Mediaşŭ	—	1.45	—	1.22	6.01
Elisabetopole	—	2.06	—	1 56	6.40
Sigişóra	—	2.31	—	2.34	7.20
Haşfaleu	—	2.56	—	3.02	8.01
Homorod	—	3.4[illegible]	—	4.41	10.05
Agostonfalva	—	4.19	—	5 30	11.02
Apatia	—	4.24	—	6.03	11.3
Feldióra	—	4.53	—	6.35	12.14
Braşovŭ (	—	5.20	—	7.14	1.09
(	—	5 3	—	—	1.50
Timişŭ	—	6.07	—	—	2.48
Predealŭ (	—	6 32	—	—	3.23
(	—	7.30	—	—	4.56
Bucurescĭ	—	11.35	—	—	9.40

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta

	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Teiuşŭ	11.09	—	3.56
Alba-Iulia	11.46	—	4.2[illegible]
Vinţulŭ de josŭ	12 20	—	4.53
Şibotŭ	12.52	—	5.19
Orăştia	1.19	—	5.41
Simeria (Piski)	1.48	—	6.08
Deva	2 35	—	6.39
Branicĭca	3.04	—	7.04
Ilia	3 36	—	7.29
Gurasada	3 50	—	7.41
Zam	4 25	—	8.12
Soborşin	5.09	—	8.49
Bĕrzova	5.56	—	9.29
Conopŭ	6.18	—	9.49
Radna-Lipova	6.57	6 14	10.23
Paulişŭ	7.12	6.30	10.37
Gyorok	7.27	6.47	10.52
Glogovaţŭ	7.56	7.17	11.18
Aradŭ	8.10	7.32	11.32
Szolnok (	2.39	12.00	4 53
(	3.16	12.14	5.10
Budapesta	7.10	2.10	8.16
Viena	—	8.00	6.05

Budapesta-Aradŭ-Teiuşŭ.

	Trenŭ de persóne	Trenŭ acceleratŭ	Trenŭ omnibus
Viena	11.00	7.15	—
Budapesta	8.05	1.45	8.00
Szolnok (	11 02	3.44	11 40
(	11.12	4.02	12 00
Aradŭ	3 37	7 53	5.56
Glogovaţŭ	4.13	—	6.19
Gyorok	4 38	—	6.40
Paulişŭ	4.51	—	7.00
Radna-Lipova	5 10	—	7.23
Conopŭ	5.38	—	7.51
Bĕrzova	5.57	—	8.10
Soborşin	6.42	—	5.58
Zam	7 14	—	9.28
Gurasada	7.43	—	9.56
Ilia	8.01	—	10.17
Branicĭca	8.21	—	10.38
Deva	8.47	—	11.05
Simeria (Piski)	9.05	—	11.2[illegible]
Orăştiă	10 10	—	12.24
Şibotŭ	10.43	—	12.53
Vinţulŭ de josŭ	11.04	—	1.22
Alba-Iulia	11.19	—	1.40
Teiuşŭ	12 05	—	2.24

Aradŭ-Timişóra

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne
Aradŭ	6.00	12.55	8.25
Aradulŭ nou	6.25	1.21	8.36
Németh-Ságh	6.50	1 46	8.54
Vinga	7.19	2 18	9 13
Orczifalva	7.38	2.36	9.25
Merczifalva	7.56	2.53	9 36
Timişóra	8.42	3.49	10.06

Simeria (Piski) Petroşenĭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Simeria	6 30	11.50	2.23
Streiu	7 05	12.27	3.00
Haţegŭ	7 53	1.19	3.49
Pui	8 [illegible]6	2 10	4.40
Crivadia	9.33	2.57	5.28
Baniţa	10.11	3.35	6.07
Petroşenĭ	10.43	4.04	6.59

Timişóra-Aradŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Timişóra	6.07	12.25	5.00
Merczifalva	6.40	1.16	5.50
Orczifalva	6.51	1.34	6.07
Vinga	7.08	2.04	6.32
Nemeth-Ságh	7.23	2.25	6 53
Aradulŭ nou	7 40	2 54	7.24
Aradŭ	7 5[illegible]	3 10	7.40

Petroşenĭ—Simeria (Piski)

	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus	Trenŭ de pers.
Petroşenĭ	6 49	9 33	5.58
Baniţa	7.27	10.14	6.08
Crivadia	8.06	10 54	6 45
Pui	8.50	11 37	7.[illegible]5
Haţegŭ	9.31	12.17	8 02
Streiu	10.16	12.58	8.44
Simeria	10.53	1 35	9.15

Tipografia ALEXI, Braşovŭ.